

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) ศึกษาการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสาระของการวางแผนการบริหาร ระดับการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนบุคลากรพยาบาล แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน เปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรม การวางแผนบริหารงานของหัวหน้าพยาบาล จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร และการได้รับการอบรมทางการบริหาร รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานของหัวหน้าพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 60 แห่ง เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานการพยาบาลในศูนย์บริการสาธารณสุข
2. เอกสารเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาลใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณทั้ง 60 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเลือกตัวอย่างที่ตรงกับลักษณะประชากรที่กำหนด

1. หัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ทั้ง 60 แห่ง และทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกหัวหน้าพยาบาลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล จากสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร น้อยกว่า 1 ปี คัดออก จึงได้กลุ่มตัวอย่างตามขอบเขตการวิจัย 54 คน
2. เอกสารที่เกี่ยวกับการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ซึ่งเอกสารเหล่านี้เป็นเอกสารที่ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนหรือนำมาปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ โดยศูนย์บริการสาธารณสุขแต่ละแห่งจะมีเอกสารจำนวน 22 รายการเท่ากัน ดังนั้นผู้วิจัยศึกษาทั้ง 54 แห่ง รวมจำนวนเอกสารทั้งสิ้น 1188 ฉบับ

เอกสารที่ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวน 22 รายการ มีดังนี้

2.1 แผนบุคลากร

- 1) แผนอัตรากำลังบุคลากร
- 2) แผนกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง
- 3) แผนกำหนดระเบียบสรรหาและคัดเลือกบุคลากร
- 4) แผนปฐมนิเทศบุคลากรของหน่วยงานทุกระดับ
- 5) คู่มือการปฐมนิเทศบุคลากร
- 6) แผนประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 7) คู่มือการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน
- 8) เอกสารหรือตำราเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เช่น การดูแลผู้ป่วย อุบัติเหตุ ฉุกเฉิน และอื่น ๆ
- 9) สถิติผู้มารับบริการรักษาพยาบาลในหน่วยงาน
- 10) แผนการประชุมวิชาการ
- 11) แผนการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการประชุมวิชาการ อบรม และ ศึกษาต่อเนื่อง
- 12) แผนสวัสดิการต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน

2.2 แผนวัสดุ-อุปกรณ์

- 1) เอกสารของรายละเอียดต่าง ๆ ของมาตรฐานวัสดุ-อุปกรณ์
- 2) เอกสารของระเบียบการจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์
- 3) แผนวัสดุ-อุปกรณ์ (การจัดหา, การควบคุม, การบำรุงรักษา และการจำหน่าย)
- 4) เอกสารการปฐมนิเทศ การใช้ และบำรุงรักษาวัสดุ-อุปกรณ์ เบื้องต้น
- 5) เอกสารการจำหน่ายวัสดุ-อุปกรณ์

2.3 แผนงบประมาณ

- 1) แผนงบประมาณด้านบุคลากร
- 2) แผนงบประมาณด้านวัสดุ-อุปกรณ์
- 3) แผนงบประมาณด้านบริการพยาบาล
- 4) แผนงบประมาณด้านวิชาการ
- 5) สถิติการใช้งบประมาณด้านบุคลากร วัสดุ-อุปกรณ์ บริการพยาบาล และวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบตรวจสอบเอกสารและแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 แบบตรวจสอบเอกสารแผนการดำเนินงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล ใน 3 ด้าน ได้แก่ แผนบุคลากร แผนวัสดุ-อุปกรณ์ แผนงบประมาณ ลักษณะของแบบตรวจสอบ (Check list) ชนิด 2 ตัวเลือก ถ้าข้อใดมีเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรให้ค่า = 1 ถ้าข้อใดไม่มีเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรให้ค่า = 0 แบบตรวจสอบเอกสารประกอบด้วย ข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นของหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร และการได้รับการอบรมทางการบริหาร ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์การปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการดำเนินงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล ใน 3 ด้าน ได้แก่ แผนบุคลากร แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการดำเนินงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาลใน 3 ด้าน ได้แก่ แผนบุคลากร แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ ตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผน และวิธีการประเมินผล ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert มี 5 ระดับ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย รวมทั้งเครื่องมือการวิจัยของ มธุรี วรวิเศษ (2533) และเครื่องมือวิจัยของ สุวิณี วิวัฒน์วานิช (2534) ในเรื่อง การวางแผนการดำเนินงานใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ

2.2 ศึกษานโยบายของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และกิจกรรมการวางแผน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับอดีตหัวหน้าพยาบาล และหัวหน้าพยาบาลอาวุโส

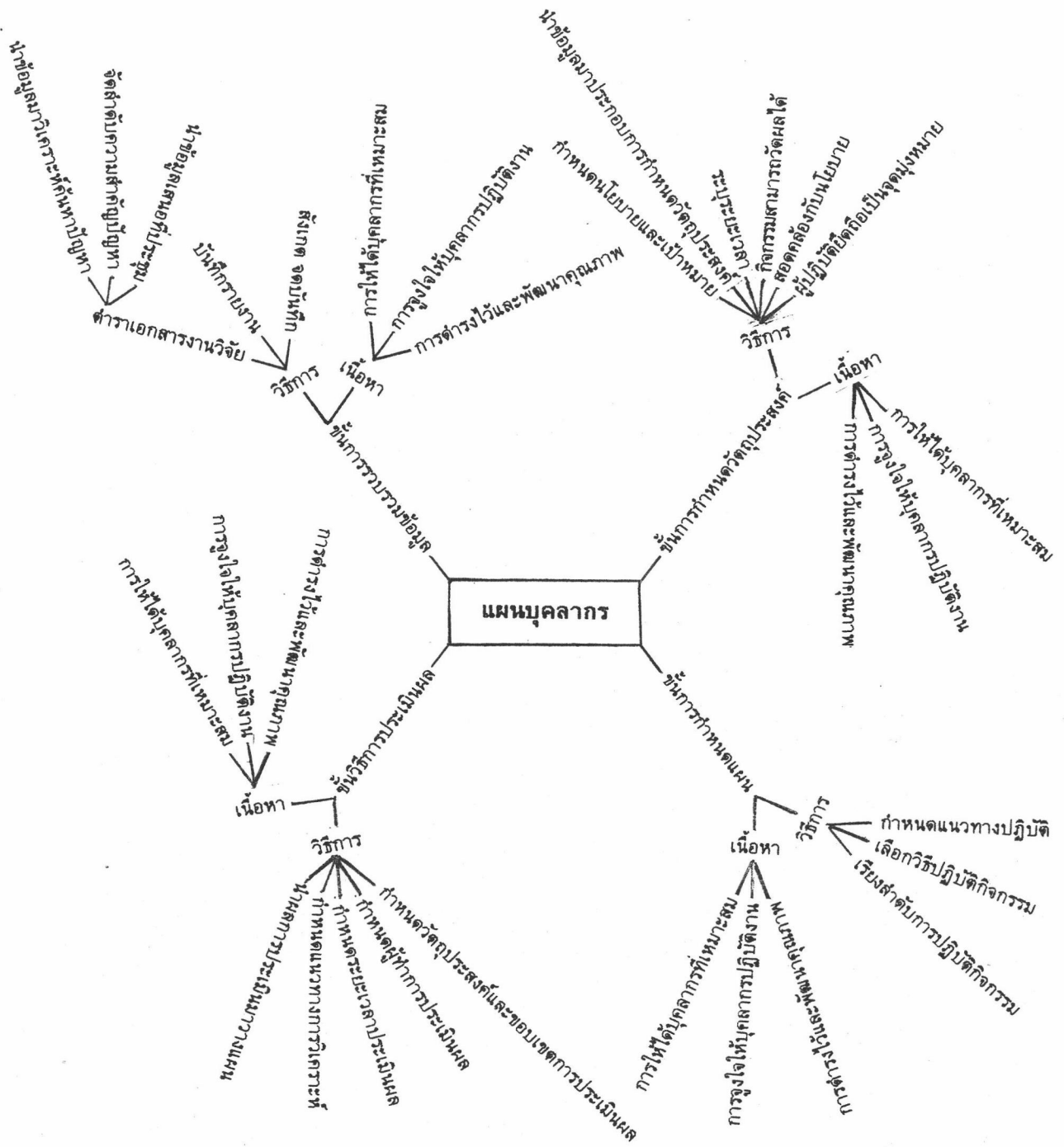
2.3 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยของแบบตรวจสอบเอกสารและแบบสัมภาษณ์ โดยการกำหนดประเด็นหลักของเนื้อหาและแจกแจงเป็นประเด็นย่อยๆ (อุทุมพรจามรมาน, 2530) ดังนี้

แบบตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับสาระของแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข มีประเด็นหลัก คือ

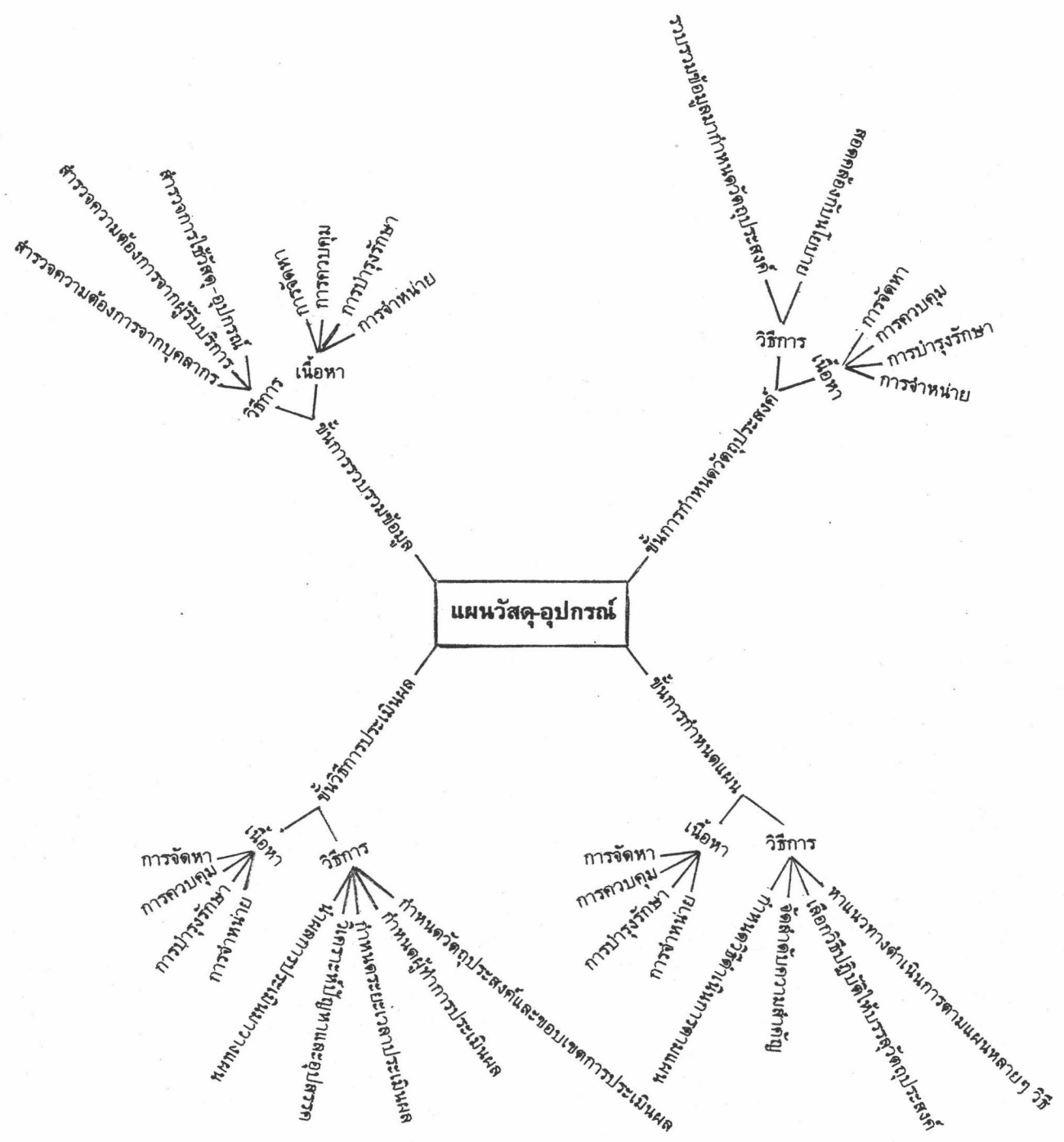
1. เนื้อหาสาระของแผนบุคลากร จำแนกประเด็นย่อยเป็น
  - 1.1 การให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมมาปฏิบัติงาน
  - 1.2 การดำรงไว้และพัฒนาคุณภาพของบุคลากร
  - 1.3 การจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานกับหน่วยงาน
2. เนื้อหาสาระของแผนวัสดุ-อุปกรณ์ จำแนกประเด็นย่อยเป็น
  - 2.1 การจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์
  - 2.2 การควบคุมวัสดุ-อุปกรณ์
  - 2.3 การบำรุงรักษาวัสดุ-อุปกรณ์
  - 2.4 การจำหน่ายวัสดุ-อุปกรณ์
3. เนื้อหาสาระของแผนงบประมาณ
  - 3.1 แผนงบประมาณด้านบริหารการพยาบาล
  - 3.2 แผนงบประมาณด้านบริการพยาบาล
  - 3.3 แผนงบประมาณด้านวิชาการพยาบาล

แบบสัมภาษณ์การปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านแผนบุคลากร ด้านแผนวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านแผนงบประมาณ แต่ละด้านนั้นมีโครงสร้างเนื้อหาของประเด็นหลักตามกระบวนการวางแผน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นรวบรวมข้อมูล กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดแผน และวิธีการประเมินผล และในแต่ละประเด็นหลักจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ วิธีการกับเนื้อหากิจกรรม หลังจากกำหนดประเด็นหลักดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงนำประเด็นหลักมาแจกแจงเป็นประเด็นย่อย ๆ ได้ดังนี้

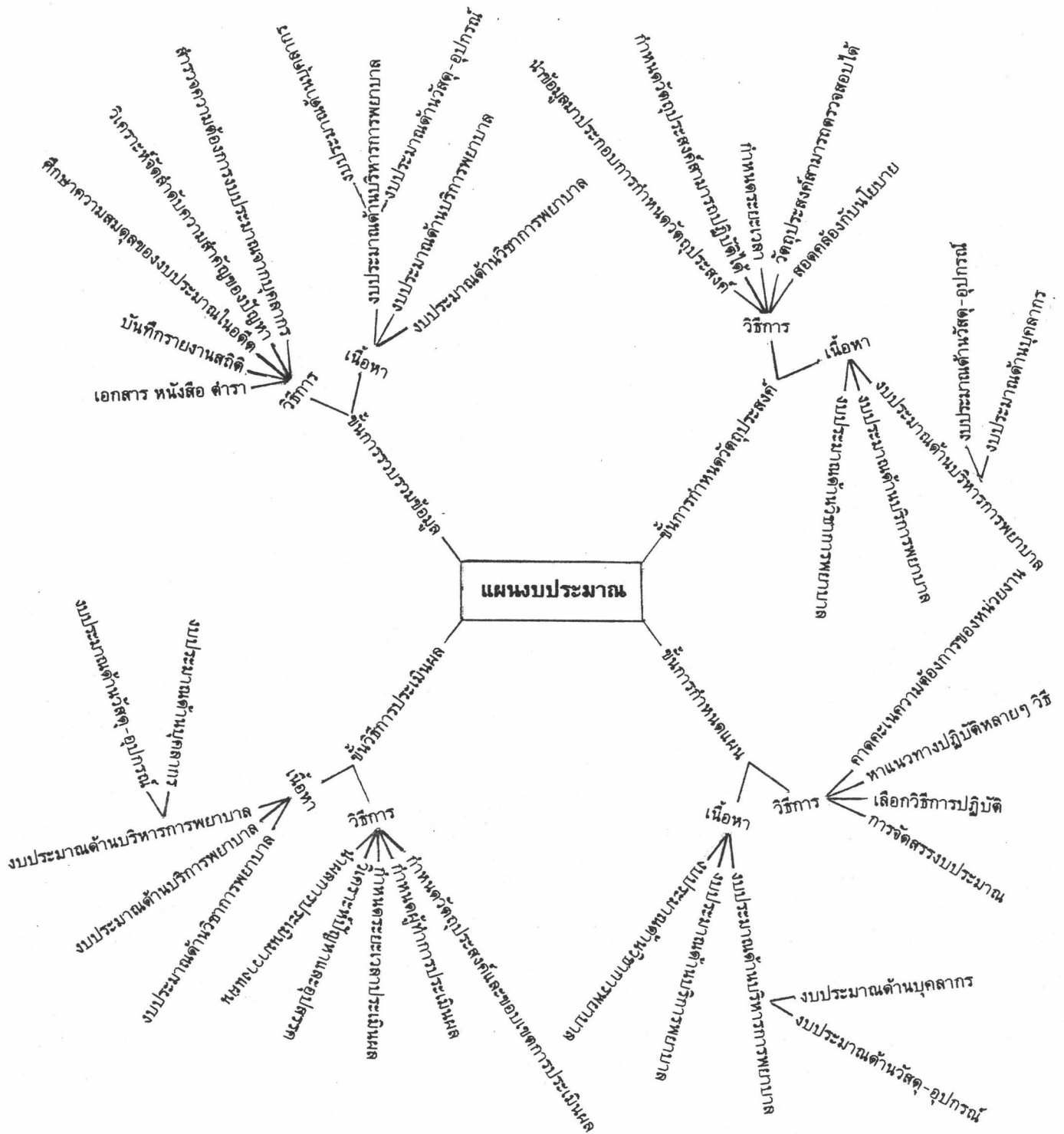
ด้านแผนบุคลากร แจกแจงประเด็นหลักและประเด็นย่อย ๆ ได้ดังนี้

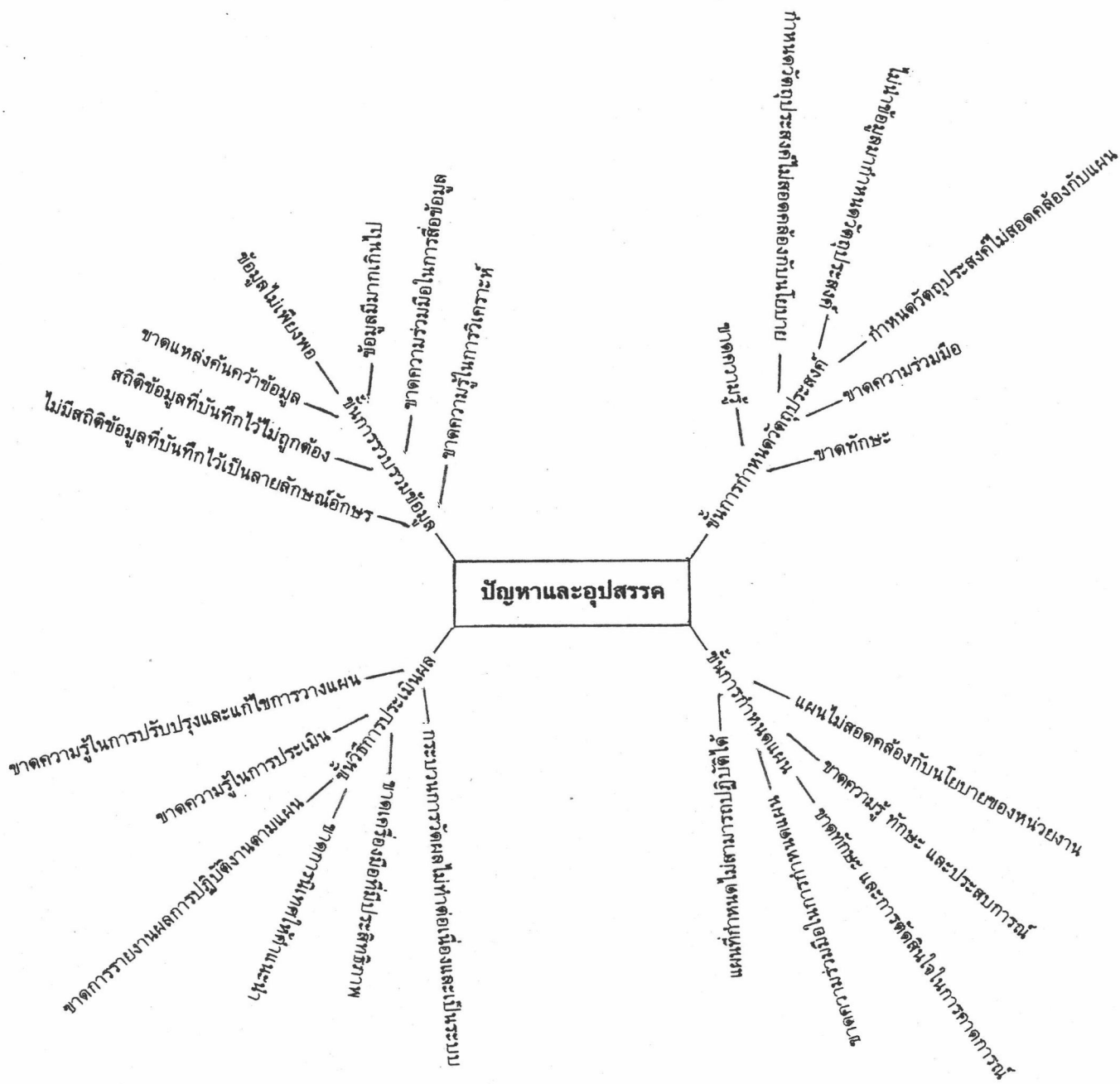
ด้านแผนวัสดุ-อุปกรณ์ แจกแจงประเด็นหลักและประเด็นย่อย ๆ ได้ดังนี้

ด้านแผนงบประมาณ แจกแจงประเด็นหลักและประเด็นย่อย ๆ ได้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุข ทั้ง 3 ด้าน มีประเด็นหลักและแจกแจงประเด็นย่อยต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.4 จัดทำร่างแบบตรวจสอบเอกสาร และแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างตามกรอบแนวคิดการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสามารถแบ่งส่วนประกอบของเครื่องมือการวิจัยได้เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบตรวจสอบเอกสารแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล มีจำนวนข้อคำถามดังนี้

สาระของแผนบุคลากร มีจำนวนข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 12 ข้อ ได้แก่

1. การให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมมาปฏิบัติงาน มีจำนวนข้อคำถาม 8 ข้อ
2. การดำรงไว้และพัฒนาคุณภาพของบุคลากร มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ
3. การจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงาน มีจำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ

สาระของแผนวัสดุ-อุปกรณ์ มีจำนวนข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 7 ข้อ ได้แก่

1. การจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 2 ข้อ
2. การควบคุมวัสดุ-อุปกรณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ
3. การบำรุงรักษาวัสดุ-อุปกรณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ
4. การจำหน่ายวัสดุ-อุปกรณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ

สาระของแผนงบประมาณ มีจำนวนข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 5 ข้อ

1. แผนงบประมาณด้านบริหารการพยาบาล
  - 1.1 แผนงบประมาณด้านบุคลากร มีจำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ
  - 1.2 แผนงบประมาณด้านวัสดุ-อุปกรณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ
2. แผนงบประมาณด้านบริการพยาบาล มีจำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ
3. แผนงบประมาณด้านวิชาการพยาบาล มีจำนวนข้อคำถาม 2 ข้อ

โดยมีหลักเกณฑ์ในการตอบดังนี้

ถ้ามีเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรภายในหน่วยงาน กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ถ้าไม่มีเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรภายในหน่วยงาน กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

การแปลความหมายค่าคะแนนคิดเป็นความถี่ร้อยละ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งบริหารและการได้รับการอบรมทางการบริหาร ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์การปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของเนื้อหาประเด็นหลักและประเด็นย่อย โดยในแต่ละด้านให้น้ำหนักเท่ากันทุกแผนคิดเป็นร้อยละ 100 และให้ค่าน้ำหนักของข้อคำถามแต่ละข้อเท่ากับร้อยละ 2.17 ของเนื้อหาในแต่ละแผน ซึ่งในแผนแต่ละด้านมีจำนวนข้อคำถามดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนข้อคำถามของการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล

ขั้นตอนกระบวนการวางแผน	จำนวนข้อคำถาม (ข้อ)		
	แผนบุคลากร	แผนวัสดุ-อุปกรณ์	แผนงบประมาณ
ขั้นการรวบรวมข้อมูล	15	15	17
ขั้นการกำหนดวัตถุประสงค์	12	9	9
ขั้นการกำหนดแผน	8	13	10
ขั้นวิธีการประเมินผล	11	9	10
รวม	46	46	46

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert มี 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้ง ผู้ตอบได้ปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการวางแผนในข้อความนั้น ทุกครั้ง

4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ผู้ตอบได้ปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการวางแผนในข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่

3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง ผู้ตอบได้ปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการวางแผนในข้อความนั้นไม่แน่นอน

2 หมายถึง แทบไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบได้ปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการวางแผนในข้อความนั้นน้อยที่สุด

1 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ ผู้ตอบไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการวางแผนในข้อความนั้นเลย

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์การตัดสินดังนี้
 ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติกิจกรรมมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติกิจกรรมปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติกิจกรรมน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติกิจกรรมน้อยที่สุด

หรือไม่มีเลย

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย มีจำนวนข้อคำถามดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนข้อคำถามของปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล

ขั้นตอนกระบวนการวางแผน	จำนวนข้อคำถาม (ข้อ)		
	แผนบุคลากร	แผนวัสดุ-อุปกรณ์	แผนงบประมาณ
ขั้นการรวบรวมข้อมูล	8	8	8
ขั้นการกำหนดวัตถุประสงค์	6	6	6
ขั้นการกำหนดแผน	5	5	5
ขั้นวิธีการประเมินผล	7	7	7
รวม	26	26	26

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert มี 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด ผู้ตอบมีปัญหาลดอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมของกระบวนการวางแผนในข้อความนั้น ทุกครั้ง

4 หมายถึง มีปัญหามาก ผู้ตอบมีปัญหาลดอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมของกระบวนการวางแผนในข้อความนั้น เป็นส่วนใหญ่

3 หมายถึง มีปัญหามากปานกลาง ผู้ตอบมีปัญหาลดอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมของกระบวนการวางแผนในข้อความนั้น ไม่นั่นอน

2 หมายถึง มีปัญหาน้อย ผู้ตอบมีปัญหาลดอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมของกระบวนการวางแผนในข้อความนั้น น้อยที่สุด คืออย่างน้อย 1 ครั้ง

1 หมายถึง ไม่มีปัญหา ผู้ตอบได้ปฏิบัติกิจกรรมของกระบวนการวางแผนในข้อความนั้นทุกครั้ง ไม่มีปัญหาเลย

น้ำหนักเกณฑ์ที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์การตัดสินดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับของปัญหาอุปสรรคมีมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับของปัญหาอุปสรรคมีมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับของปัญหาอุปสรรคมีปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับของปัญหาอุปสรรคมีน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับของปัญหาอุปสรรคมีน้อยที่สุด

หรือไม่มีเลย

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความตรง การวิเคราะห์แบบทดสอบ และหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

3.1 การหาค่าความตรง (Validity)

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อเรื่อง (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือซึ่งเป็นแบบตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับสาระของแผนการบริหารงานด้านบุคลากร ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนทั้ง 3 ด้าน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการวางแผน ซึ่งจำแนกตามขั้นตอนของกระบวนการงานแผน ที่ผู้วิจัยได้สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้าง (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) โดยถือเกณฑ์ 8 ใน 10 ท่าน ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับ จากนั้นนำเครื่องมือวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนข้อคำถามและเนื้อหาของข้อคำถามตามกรอบแนวคิด ก่อนและหลัง
การตรวจสอบความตรง

เนื้อหาของข้อคำถามตามกรอบแนวคิด	จำนวนข้อคำถาม (ข้อ)	
	ก่อนการตรวจสอบ ความตรง	หลังการตรวจสอบ ความตรง
ส่วนที่ 1 แบบวิเคราะห์เอกสารแผนการบริหารงาน		
สาระของแผนบุคลากร		
1. การให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมมาปฏิบัติงาน	8	8
2. การดำรงไว้และพัฒนาคุณภาพของบุคลากร	3	3
3. การจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงาน	1	1
รวม	12	12
สาระของแผนวัสดุ-อุปกรณ์		
1. การจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์	2	2
2. การควบคุมวัสดุ-อุปกรณ์	1	1
3. การบำรุงรักษาวัสดุ-อุปกรณ์	3	1
4. การจำหน่ายวัสดุ-อุปกรณ์	1	1
รวม	7	5
สาระของแผนงบประมาณ		
1. แผนงบประมาณด้านบริหารการพยาบาล		
1.1 แผนงบประมาณด้านบุคลากร	1	1
1.2 แผนงบประมาณด้านวัสดุ-อุปกรณ์	1	1
2. แผนงบประมาณด้านบริการพยาบาล	1	1
3. แผนงบประมาณด้านวิชาการพยาบาล	2	2
รวม	5	5
ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์		
ตอนที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมการบริหารงาน		
แผนบุคลากร		
การรวบรวมข้อมูล	15	13
การกำหนดวัตถุประสงค์	12	9
การกำหนดแผน	8	7
วิธีการประเมินผล	11	8
รวม	46	37

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหาของข้อคำถามตามกรอบแนวคิด	จำนวนข้อคำถาม (ข้อ)	
	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
	ความตรง	ความตรง
แผนวัสดุ-อุปกรณ์		
การรวบรวมข้อมูล	15	10
การกำหนดวัตถุประสงค์	9	5
การกำหนดแผน	13	8
วิธีการประเมินผล	9	5
รวม	46	28
แผนงบประมาณ		
การรวบรวมข้อมูล	17	14
การกำหนดวัตถุประสงค์	9	9
การกำหนดแผน	10	5
วิธีการประเมินผล	10	5
รวม	46	33
ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานกรม		
การบริหารงาน		
การรวบรวมข้อมูล	8	8
การกำหนดวัตถุประสงค์	6	6
การกำหนดแผน	5	5
วิธีการประเมินผล	7	6
รวม	26	25

3.2 การหาค่าความเที่ยง (Reliability) และวิเคราะห์บททดสอบ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นหัวหน้าพยาบาลแผนกผู้ป่วยนอก แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยในการใช้เครื่องมือวิจัย แล้วนำค่าคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าความเที่ยง ด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (K-R. 20) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531) ในส่วนที่ 1 และวิเคราะห์หาความคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ในส่วนที่ 2 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยการศึกษาการวางแผนการบริหารงาน ศูนย์บริการสาธารณสุขของหัวหน้าพยาบาล จำแนกตามกลุ่มทดลอง กับ กลุ่มประชากรตัวอย่าง

เครื่องมือวิจัย	ค่าความเที่ยง	
	ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล	หลังเก็บรวบรวมข้อมูล
	กลุ่มทดลอง (N=30)	กลุ่มประชากรตัวอย่าง (N=54)
1. เอกสารการบริหารงาน	.93	.81
2. การวางแผนการบริหารงานรวมทั้งฉบับ	.96	.97
2.1 การวางแผนบุคลากรพยาบาล	.98	.98
2.2 การวางแผนวัสดุ-อุปกรณ์	.98	.97
2.3 การวางแผนงบประมาณ	.98	.98
2.4 การวางแผนการบริหารงานรวม 3 ด้าน	.99	.98
2.5 ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนการบริหาร	.99	.99

แล้วนำค่าคะแนนที่ได้จากการวัดไปวิเคราะห์ข้อคำถาม (Item Analysis) วิเชียร เกตุสิงห์ (2530) โดยใช้เกณฑ์ความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมที่เหลือของข้อคำถามที่ต้องการวัด ถ้าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมที่เหลือของข้อคำถามมากกว่า 0.2 ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ แต่ถ้าค่าต่ำกว่านี้หรือมีค่าเป็นลบ ให้ตัดข้อคำถามนั้นทิ้งไป หรือนำไปปรับปรุงข้อคำถามใหม่ ก็จะสามารถนำเครื่องมือนี้ไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัย
2. ประสานงานกับนายแพทย์ผู้อำนวยการ และหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข เพื่อนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บข้อมูล (สัมภาษณ์)
3. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากศูนย์บริการสาธารณสุขทั้ง 54 แห่ง
4. ผู้วิจัยได้ขอตรวจรายการเอกสารที่มีอยู่ในศูนย์บริการสาธารณสุข และสัมภาษณ์ข้อคำถามกับหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุขทั้ง 54 แห่ง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 8 สัปดาห์ ตั้งแต่ 23 ธันวาคม 2539 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2540 ได้ข้อมูลร้อยละ 87.03 แล้วสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จนครบร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC ดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ โดยการจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง และการได้รับการอบรมทางการบริหาร
2. ข้อมูล การตรวจสอบเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการบริหารงาน ประกอบด้วยแผนบุคลากรพยาบาล แผนวัสดุ-อุปกรณ์ แผนงบประมาณ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงาน ประกอบด้วยแผนบุคลากรพยาบาล แผนวัสดุ-อุปกรณ์ และแผนงบประมาณ โดยรวม และจำแนกตามขั้นตอนกระบวนการวางแผน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อจัดระดับการปฏิบัติกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย การปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานของหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข การได้รับการอบรมทางการบริหาร โดยการทดสอบค่าที (t-test)
5. วิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงานของหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หลังทดสอบอัตราส่วน F และใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) สำหรับวิเคราะห์รายคู่

6. ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติกิจกรรมการวางแผนการบริหารงาน
ของหัวหน้าพยาบาลศูนย์บริการสาธารณสุข วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

7. ในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05